

ARBETSMARKNADEN HAR
SVALNAT FÖR TJÄNSTFÖRETAGEN
I SAMTLIGA LÄN. FRÅN ATT CIRKA
HÄLFTEN RAPPORTERADE OM
ARBETSKRAFTSBRIST FÖR TVÅ ÅR
SEDAN TILL VART FEMTE FÖRETAG NU

DEN TVÅÅRIGA TRENDEN MED
VÄSENTLIGT STARKARE LÄGE I
NORRLAND ÄN I RIKET ÄR BRUTEN

I SAMTLIGA LÄN GÖR EN STOR
MAJORITET AV BYGGFÖRETAGEN
BEDÖMNINGEN ATT BYGG-
MARKNADEN KOMMER ATT
FÖRBÄTTRAS PÅ ETT ÅRS SIKT

NORRLANDSFONDEN



Konjunktur barometern

2024

Undersökningen baseras på data från Konjunkturinstitutets barometer för oktober. Den omfattar 2 400 företag i de fem norrlandslänen. Konfidensindikatorn tas fram genom en företagsenkät med ett flertal frågor som syftar till att mäta nuläget i näringslivet samt en indikation på hur företagen ser på den närmaste framtiden.

KONJUNKTURLÄGET I NORRLAND

En labyrint med ständigt föränderliga vägar

Norrlands ekonomi står inför både spännande möjligheter och betydande utmaningar, särskilt i samband med den pågående gröna omställningen och industriella utvecklingen. Efter år av rubriker om mångmiljardinvesteringar har delar av satsningarna blivit starkt ifrågasatta, vilket har påverkat framtidstron i länen. Vi har under många år sett ett skifte där framtidstron i Norrland varit högre än i riket. Detta gap har nu försvunnit och framtidstron ligger på samma nivå som i övriga riket.

Under året har lågkonjunkturen i landet fördjupats, men en försiktig återhämtning förväntas under slutet av året. Tittar man ytterligare framåt finns mycket på plats för en stark återhämtning. Hushållen har blivit alltmer optimistiska när både räntor och inflation går i rätt riktning för att stärka köpkraften. Hushållens konsumtion är en stark drivkraft för den ekonomiska utvecklingen de närmsta åren drivet av högre reallöner och expansiv finans- och penningpolitik.

Tittar man på den ekonomiska utvecklingen i världen finns det stora utmaningar. Rysslands invasion av Ukraina pågår fortfarande och en fredlig lösning verkar i dagsläget vara långt borta. Detsamma gäller oroligheterna i Mellanöstern, där den uppenbara risken är att situationen förvärras innan den förbättras. Lägg därtill spänningarna mellan öst och väst som gör läget än mer svårbedömt. I skrivande stund har presidentvalet i USA ännu inte ägt rum, och dess utfall kan påverka landets framtida utrikes- och inrikespolitiska inriktning. För ett litet exportberoende land som Sverige finns risken att högre tullar på exporterade varor till USA kan få viss negativ effekt. Den stora utmaningen, och den verkliga nagelbitaren, är att många länder har en hög skuldsättning i förhållande till BNP, vilket gör att finanspolitiska stimulanser är mer begränsade än normalt. Detta gäller inte Sverige, som har en ekonomi i balans, vilket ger möjligheter att agera med både finans- och penningpolitik vid en sämre utveckling än förväntat.

Norrlands ekonomiska utveckling har visat styrka jämfört med övriga Sverige de senaste åren, drivet av investeringar i den gröna industrialiseringen. Trots en generell avmattning i den svenska ekonomin, med höga räntor och inflation som påverkar köpkraften, har Norrland lyckats upprätthålla en positiv tillväxttakt. En av de största utmaningarna har varit att säkerställa tillgången på kvalificerad arbetskraft.

Små och medelstora företag oroar sig över möjligheten att kunna rekrytera rätt kompetens och hantera generationsväxlingar och pensionsavgångar. Även om denna konjunkturrapport visar att bristen på arbetskraft är mindre akut för närvarande är det en oro som delas av många i näringslivet och behoven kommer att bestå. För att möta behoven från den växande befolkningen och industrin krävs omfattande investeringar i infrastruktur och bostadsbyggande. Dessutom utgör bristfälliga kommunikationer och det stora elbehovet betydande utmaningar. Detta är investeringar som behöver göras, men de riskerar att försenas på grund av ifrågasättande och osäkerhet från både investerare och politiska beslutsfattare om framtiden.

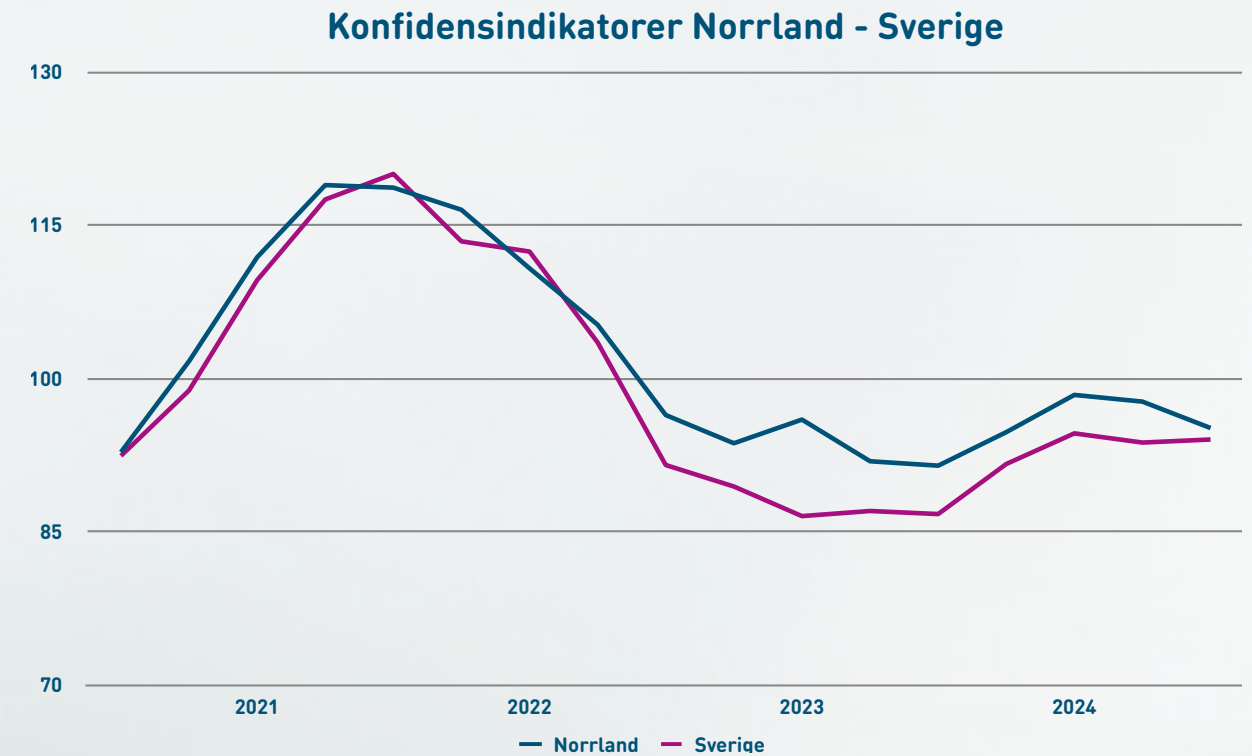
I den konjunkturrapport vi presenterar framgår det tydligt att framtidstron i Norrland är på en lägre nivå än tidigare. Den generella bilden är att lönsamhet och tillväxt följer det rådande konjunkturläget och är svagare än normalt. Positiva undantag finns i handeln och tjänstesektorn, medan framför allt byggsektorn sticker ut i negativ riktning.

Att hitta vägen framåt i en föränderlig ekonomi

Precis som att navigera genom en labyrint, kräver det ekonomiska landskapet i Norrland både flexibilitet och anpassningsförmåga. Att parera och förstå konjunkturs svängningar och samtidigt utveckla ny teknik och bygga stora företag på kort tid är utmanande. Det kräver tålamod, strategi och ibland lite tur. De satsningar som görs kommer inte att förverkligas utan motgångar och besvikelser. Trots de utmaningar som regionen står inför, finns det också många möjligheter för tillväxt och utveckling. Genom att fortsätta investera i innovation, grön omställning, samarbete och starka samhällen kan Norrland inte bara hitta sin väg ut ur labyrinten, utan också skapa en starkare och mer motståndskraftig ekonomi för framtiden. Ett samhälle människor vill leva i är tryggt, inkluderande och erbjuder möjligheter för alla att växa och utvecklas. Det är en plats där gemenskap och hållbarhet står i centrum. Med rätt strategier och en gemensam karta kan vi se fram emot en ljusare och mer stabil ekonomisk framtid för hela regionen, om vi vågar tänka långsiktigt och blicka framåt.

SVAGT STÄMNINGSLÄGE BLAND DE NORRLÄNDSKA FÖRETAGEN

Stämningläget för näringslivet i Norrland blev svagare i den senaste mätningen i motsats till riket i stort, där läget var oförändrat. Den återhämtning som skedde under inledningen av detta år efter en svag avslutning på 2023 har alltså brutits och läget har återigen försvagats.



Den trend som funnits under två år där Norrland uppvisat ett väsentligt starkare läge än riket är nu också i princip bruten då läget nu är i det närmaste likvärdigt. Det län som framför allt försvagats under det senaste kvartalet är Västerbotten, men även övriga län utom Norrbotten försvagade sitt läge från den förra mätningen. Fortfarande ligger Norrbotten, Jämtland och Västernorrland på en nivå bara strax under det normala medan Västerbotten och Gävleborg gränsar till ett läge som är mycket svagare än normalt.

På branschnivå är läget starkare för tjänstesektorn i Norrland än i riket, medan det omvända gäller för handeln och tillverkningsindustrin som är starkare på riksnivå. Byggsektorn signalerade ett mycket svagt läge både i Norrland och i riket.

Totalt för Norrland uppvisade tjänstesektorn ett läge i linje med det normala. Generellt har privata tjänstenärningar haft en positiv förväntansbild på hur efterfrågan ska utveckla sig under hela 2024, men förväntningarna verkar inte ha infriats utan snarare skjutits framåt.

Även handeln kom in positivt och stärkte sitt läge till att vara strax under det normala. Handeln uppvisar ett liknande mönster som tjänstenärningarna med positiva förväntningar under hela 2024, men i handelns fall har också utfallen för försäljningsvolymerna successivt förbättrats.

Framåt indikerar förväntningarna att handeln ser en ytterligare förstärkning kommande kvartal.

Tillverkningsindustrin i Norrland följer den nationella trenden för industrikonjunkturen och på totalen är läget nu mycket svagare än normalt. Bidragande till detta är svaga bedömningar av orderstockarna och relativt stora färdigvarulager.

Även byggsektorn försvagades ytterligare och läget är mycket svagare än normalt. I samtliga län var man mycket negativa till orderstockarnas storlek och till hur antalet anställda kommer att utveckla sig. Till det positiva hör dock att man i samtliga län var mycket positiva i sina bedömningar av byggmarknadens utveckling på ett års sikt där en stor majoritet tror att läget kommer att förbättras.

På riksnivå har hushållen successivt blivit mer positiva från de historiska bottennivåerna för två år sedan. För första gången sedan slutet på 2021 var hushållens konfidensindikator över 100, det vill säga över det normala. Starkast bedömningar gjorde hushållen om den svenska ekonomin och av förväntningarna på hur både den egna ekonomin och ekonomin i riket kommer att utveckla sig kommande år. Nulägesbedömningarna av den egna ekonomin var dock fortsatt svagare än normalt.

NORRLANDS- LÄNEN



NORRBOTTEN

Handeln i Norrbotten rapporterar, i motsats till övriga län, om väsentligt större lager än normalt.

54,0



VÄSTERBOTTEN

Byggföretagen i Västerbotten gör mycket negativare bedömningar av orderstockarna.

-59,0



JÄMTLAND

Industriföretagen i Jämtland bedömer att orderstockarna är väsentligt mindre än normalt.

-47,0



VÄSTER-NORRLAND

Svag lönsamhet för tjänsteföretagen i Västernorrland.

-23,0



GÄVLEBORG

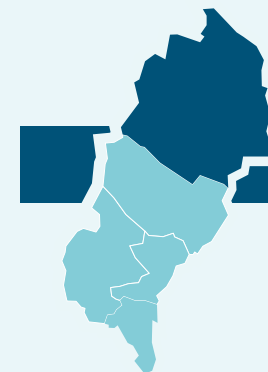
En stor majoritet av företagen inom handel i Gävleborg tror att försäljningssituationen kommer att förbättras på sex månaders sikt.

58,0

NORRBOTTEN



HANDELN I FYRA AV FEM LÄN SIGNALERAR EN ARBETSKRAFTSSITUATION I BALANS. I NORRBOTTEN RÅDER FORTFARANDE BRIST, NETTOTAL 29



Tillverkningsindustrin uppgav, precis som vid föregående kvartal, ett läge som gränsade mellan svagt och mycket svagt. Mycket svaga bedömningar av orderstockarnas storlek och stora färdigvarulager bidrog till det. Däremot kom bedömningarna av förväntad produktionsvolym kommande kvartal in i nivå med det historiska snittet. Att aktivitetsnivån i den norrbottniska industrin gått ned under hösten visade sig också i att orderstockarnas varaktighet minskade med två veckor till nio veckor och att kapacitetsutnyttjandet minskade till 86 %, vilket var den lägsta nivån sedan pandemin bröt ut. Även lönsamhetsbedömningarna från industrin var fortsatt svaga där en majoritet svarade att lönsamheten var dålig. Lönsamhetsbedömningarna har legat under det historiska snittet i två år nu. Trots en relativt låg aktivitetsnivå i jämförelse med det normala så signalerade fortsatt en stor majoritet av industriföretagen en stor arbetskraftsbrist, mer än 40 % uppgav exempelvis en brist på teknisk tjänstemannapersonal.

Privata tjänstenärningar var alltså den enda bransch i Norrbotten som indikerade ett starkare läge än normalt. Företagen var väsentligt

positivare än det normala avseende hur verksamheterna utvecklats, hur efterfrågan varit och i sina förväntningar på efterfrågan kommande kvartal. Lönsamhetsbedömningarna var dock ändå pessimistiska, väl under det normala. Arbetskraftsbristen har också minskat kontinuerligt under tre års tid, och nu har två av tio företag svårt att rekrytera. Till det positiva kan dock räknas att företagen är mycket positiva till hur efterfrågan kommer att utvecklas på sex månaders sikt.

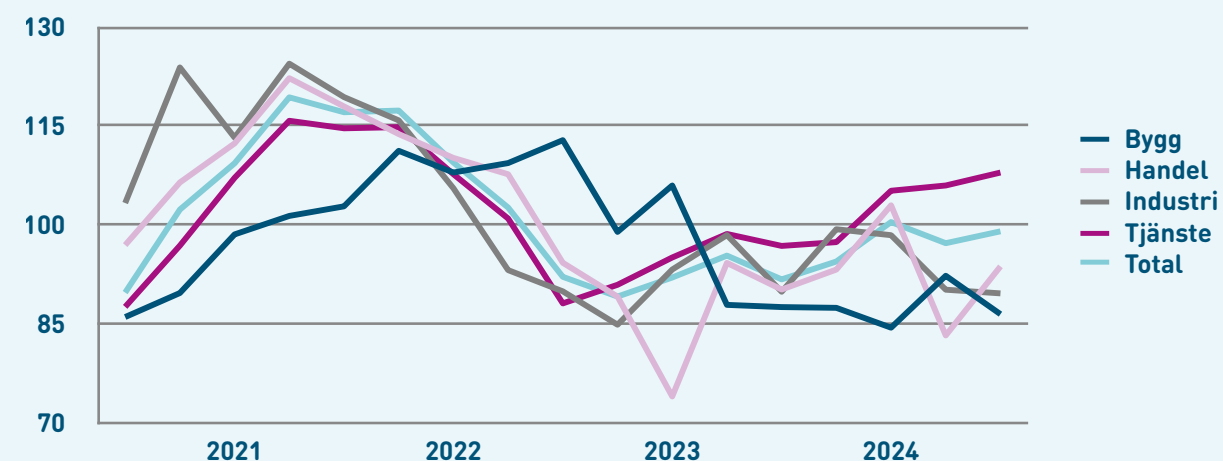
Byggindustrin i Norrbotten signalerade om ett försvagat läge till mycket svagare än normalt. Framför allt var företagen mycket negativa till orderstockarnas storlek. Dessutom var förväntningarna på antalet anställda fortsatt negativa och klart sämre än det historiska snittet. Även när byggföretagen svarade på hur antalet anställda faktiskt utvecklats det senaste kvartalet var bedömningarna negativa och en majoritet har under två års tid svarat att antalet anställda minskar. En positiv aspekt för byggsektorn är att man är mycket optimistisk angående hur byggmarknaden kommer att utvecklas på ett års sikt. Bedömningarna har inte varit så här positiva på över tio år.

Norrbotten stärkte sitt läge ytterligare något i den senaste mätningen och näringslivet signalerade om ett normalläge. Stämningsläget drogs upp av starka bedömningar för tjänstesektorn samt en mer positiv handel. Företagen inom industrin och byggsektorn agerade sänken med svaga lägesbedömningar.

Handeln i Norrbotten stärkte alltså läget relativt mycket, men fortsatt är läget svagare än normalt. Både bedömningarna av hur försäljningsvolymen utvecklats sig och förväntningarna på densamma var dock positiva. Det som drog ned stämningsläget var i stället att handlarna signalerade stora varulager. Nettotalet för varulagrens storlek var det högsta för Norrbotten sedan mätningarna började 2007.

Trots ett stärkt läge rapporterade handeln fortsatt om svag lönsamhet, klart sämre än normalläget. En relativt stor övervikt av företagen rapporterade fortsatt om en svårighet om att få tag på personal, vilket indikerades av ett netttotal på 30, också fler än vad som kan anses vara normalt. Till det positiva hörde att handlarna var mycket positiva i sina bedömningar av hur försäljningssituationen kommer att utvecklas på längre sikt, sex månader.

Norrbotten



VÄSTERBOTTEN



PRIVATA TJÄNSTENÄRINGAR I VÄSTERBOTTEN RAPPORTERAR OM FÖRSVAGAD LÖNSAMHET, FRÅN NETTOTAL -14 TILL -24



Tillverkningsindustrin försämrade sina lägesbedömningar kraftigt från ett normalläge till ett läge som var mycket svagare än normalt. Kraftigt negativare bedömningar av orderstockarnas storlek i kombination med ökande färdigvarulager var förklaringen. Bedömningarna av förväntad produktionsvolym kommande kvartal var dock även fortsatt bara strax under det historiska snittet. Även kapacitetsutnyttjandet fortsatte minska till 74 %, medan orderstockarnas varaktighet i veckor låg kvar på tolv veckor. Även lönsamhetsbedömningarna försvagades väsentligt till en nivå långt under det historiska snittet. Arbetskraftsbristen bestod ändå fortsatt, trots den lägre aktivitetsnivån. Fortfarande uppgav nästan 40 % av industriföretagen en brist på teknisk tjänstemannapersonal.

Läget försvagades för tjänstesektorn till ett svagare läge än normalt. Framför allt var företagen mer negativa till hur efterfrågan varit senaste kvartalet. Även hur verksamheterna utvecklats och förväntningarna på efterfrågan kommande kvartal var negativare än normalt.

Även lönsamhetsbedömningarna var negativa där en stor majoritet svarade att lönsamheten var svag, vilket i kombination med att en majoritet av företagen rapporterade att antalet anställda minskade, fullbordade intrycket av ett svagt läge för tjänstenäringarna i länet. Till det positiva hörde att företagen ändå var mer optimistiska än normalt i sina förväntningar på hur efterfrågan kommer att vara på sex månaders sikt.

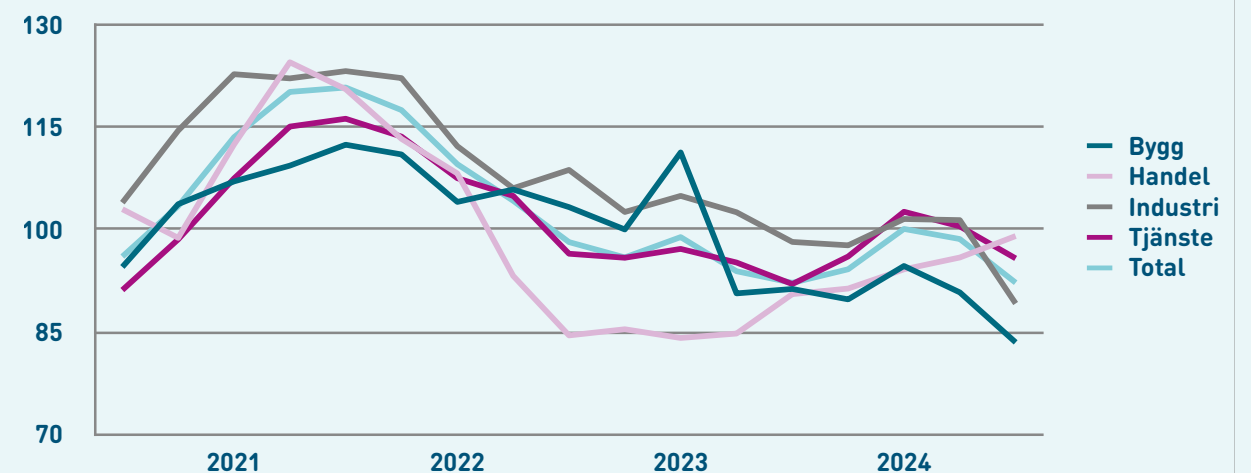
Byggföretagen i länet försvagade sitt läge kraftigt till ett mycket svagare läge än normalt. Företagens bedömningar av orderstockarna försämrades kraftigt det senaste kvartalet till långt under det normala. Även förväntningarna på antalet anställda var negativa och företagen har nu sex kvartal i rad svarat att antalet anställda minskar. Till det positiva hör ändå att en stor majoritet av företagen tror att läget på byggmarknaden på ett års sikt kommer att vara bättre än nu.

Konfidensindikatorn för näringslivet i länet försvagades från en nivå nära det normala till att nu ligga strax över gränsen till mycket svagt. Handeln stärkte sin lägesbedömning till ett normalläge, medan övriga branscher försämrade sina lägesbedömningar mer eller mindre kraftigt.

Handeln i Västerbotten gick emot övriga branscher och stärkte alltså sin lägesbedömning. Bidragande till detta var väsentligt starkare bedömningar av hur försäljningen utvecklats och fortsatt stark förväntan på försäljningen kommande kvartal. Större varulager än normalt drog dock ned läget något på totalen. Trots ett starkt läge rapporterade handeln fortsatt om

svag lönsamhet på en nivå som inte uppmätts sedan finanskrisen. Bristen på personal i handeln har också successivt minskat och nu är utbud och efterfrågan på personal i princip i balans. Framtidstron var dock ljus bland handlarna och en stor majoritet var positiva till hur försäljningssituationen kommer att utvecklas på sex månaders sikt.

Västerbotten



JÄMTLAND



BYGGINDUSTRIN I JÄMTLAND RAPPORTERAR OM MINSKAT
ANTAL ANSTÄLLDA FÖR SJÄTTE KVARTALET I RAD



Tillverkningsindustrin i länet har gått från ett mycket starkt läge för ett år sedan till att nu ligga på gränsen mellan svagt och mycket svagt. Den främst bidragande orsaken till detta har varit bedömningarna av färdigvarulagren som gått från att vara för små till att nu rapporteras vara för stora av en klar majoritet av företagen. Även mycket svaga bedömningar av orderstockarnas storlek och lägre förväntningar på produktionsvolymen bidrog till försvagningen. Lönsamheten bland industriföretagen bedömdes fortsatt som svag och kapacitetsutnyttjandet sjönk något till 80 %, vilket bekräftade det svaga läget. Andelen industriföretag som signalerade arbetskraftsbrist ökade dock fortsatt och en stor majoritet signalerade om att de inte lyckas rekrytera.

Privata tjänstenärningar i Jämtland var alltså den bransch som bidrog positivt till att hålla uppe läget för näringslivet totalt i länet. Utfallet för tjänsteföretagen avseende hur efterfrågan varit och hur verksamheterna utvecklats var dock i nivå med det normala. Mycket positiva förväntningar på

efterfrågan under kommande kvartal drog dock upp konfidensindikatorn. På ett halvårs sikt var man än mer positiva. Som motvikt till den positiva bilden var att lönsamheten fortsatt bedömdes som svag och att antalet företag som rapporterade om brist på arbetskraft minskade.

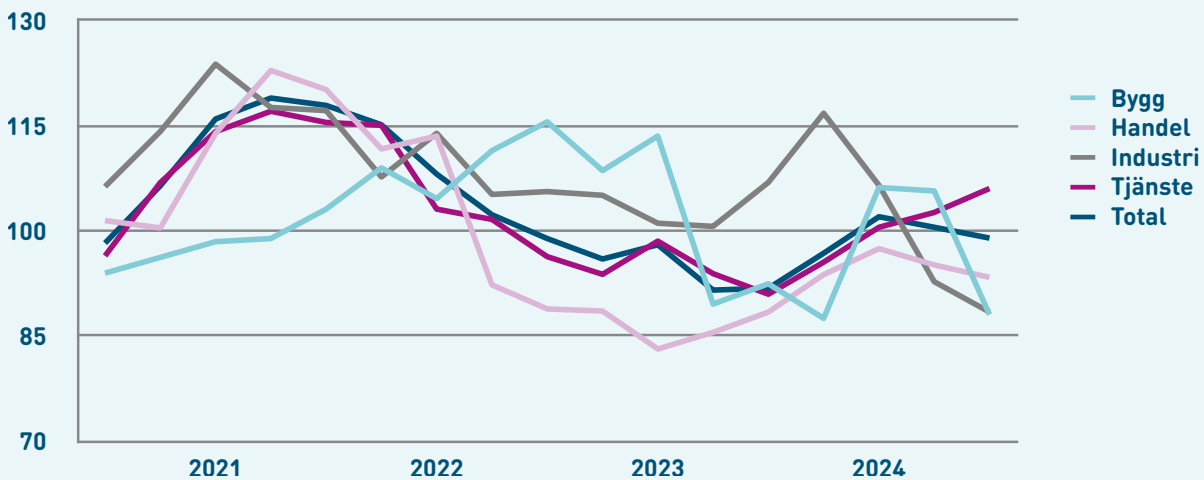
För byggindustrin försvagades bedömningarna väsentligt senaste kvartalet. Framför allt var företagen mer negativa till orderstockarnas storlek men även förväntningarna på antalet anställda drogs ned. Byggföretagen rapporterar också fortsatt att antalet anställda minskat, vilket de gjort varje mätning de senaste sex kvartalen. Till det positiva för branschen hör att man successivt blivit mer positiva till hur byggmarknaden kommer att utvecklas och nu tror fyra av fem företag att byggmarknaden kommer att stärkas på ett års sikt.

Stämningläget i länet låg fortsatt på ett normalläge, vilket det gjort under hela året. Branschvis var det dock bara den för länet stora privata tjänstesektorn som stärkte sitt läge, medan övriga branscher rapporterade om ett svagt eller mycket svagt läge.

Handeln i Jämtland signalerade fortsatt om ett svagt läge. Både utfallen av försäljningen och förväntningarna på densamma under det kommande kvartalet låg något under det normala. Framför allt tyngdes bedömningarna av relativt stora lager.

Däremot stärktes förväntningarna på försäljningen på längre sikt till en neutral nivå. Bedömningarna av lönsamheten var mycket svaga och inte heller någon stor arbetskraftsbrist verkade råda, vilket bekräftade bilden av att läget för branschen är svagt.

Jämtland



VÄSTERNORRLAND



SVAG LÖNSAMHET FÖR TJÄNSTEFÖRETAGEN I
VÄSTERNORRLAND, NETTOTAL -23



Tillverkningsindustrin i Västerbotten låg kvar på ett normalläge, vilket var starkast i Norrland. Det som framför allt drog upp stämningssläget var relativt små färdigvarulagernivåer, medan bedömningarna av orderstockarna och förväntningarna på produktionsvolymen framåt var mer pessimistiska än normalt. Kapacitetsutnyttjande uppgick till 92 %, vilket var högre än Norrbotten som haft högst siffra under två år. Även lönsamhetsbedömningarna var positivare än i övriga län och har förbättrats från låga nivåer för ett år sedan. Nettotalet för lönsamheten var neutralt men över det historiska snittet. Nästan sex av tio industriföretag signalerade en brist på arbetskraft vilket ytterligare indikerade en relativt bra fart för industrin.

Privata tjänstenärningar i Västerbotten rapporterade fortsatt om ett läge strax över det historiska snittet. Framför allt var tjänsteföretagen positiva i sina förväntningar på efterfrågan kommande kvartal. Efterfrågan och hur verksamheterna utvecklats sig det gångna kvartalet kom in i nivå med det normala. Lönsamheten uppgav man dock vara svag och någon större personalbrist rådde inte. Däremot var företagen än mer positiva i sina förväntningar på efterfrågan på sex månaders sikt.

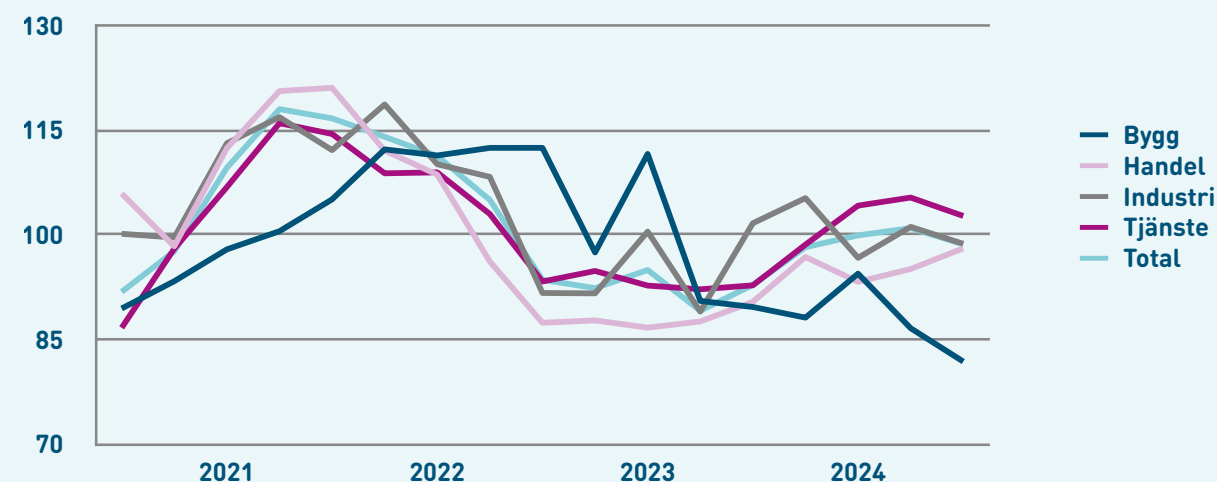
Byggindustrin gick emot övriga branscher i länet och signalerade ett mycket svagt läge. Företagen var mycket negativa till orderstockarnas storlek och även förväntningarna på antalet anställda drogs ned. Byggföretagen rapporterade också fortsatt om att antalet anställda minskat vilket man gjort varje mätning de senaste sex kvartalen. Till det positiva för branschen hör att man successivt blivit mer positiva till hur byggmarknaden kommer att utvecklas och nu var en stor majoritet positiva till utvecklingen på byggmarknaden på ett års sikt.

Näringslivet i länet indikerade, i likhet med tidigare mätningar under 2024, ett normalt stämningssläge. Detta gällde också branschvis för tjänstesektorn, industrin och handeln där konfidensindikatorn låg nära normalläget. Byggindustrin var dock väsentligt negativare och signalerade ett mycket svagare läge än normalt.

Handeln i länet signalerade alltså ett normalt läge, där även svaren på delfrågorna om hur efterfrågan varit, förväntningarna på densamma och varulagrens storlek, kom in i nivå med det historiska snittet. Lönsamheten uppgavs fortsatt vara svag och

utbud och efterfrågan på personal relativt i balans. Positivt var att handeln i länet hade mycket positiva förväntningar på hur efterfrågan kommer att utvecklas på sex månaders sikt.

Västerbotten



GÄVLEBORG



EN STOR MAJORITET AV FÖRETAGEN INOM HANDEL I GÄVLEBORG TROR ATT FÖRSÄLJNINGSSITUATIONEN KOMMER ATT FÖRBÄTTRAS PÅ SEX MÅNADERS SIKT, NETTOTAL 58



Tillverkningsindustrin signalerade ett mycket svagt läge. Företagen gjorde mycket negativa bedömningar av orderstockarnas storlek och hade pessimistisk syn på produktionsvolymen framöver. Färdigvarulagren bedömdes också vara för stora, av en stor majoritet av företagen. Positivt var ändå att kapacitetsutnyttjandet gick upp något till 87 % och att orderstockarnas varaktighet i tid låg kvar på elva veckor, vilket är stabilt sedan ett och ett halvt år. Lönsamhetsbedömningarna var inte heller så svaga som i flera andra norrlandslän utan endast strax under det normala. Utbud och efterfrågan på personal var någorlunda i balans men fortfarande rapporterade två av tio företag att de inte lyckats anställa.

Tjänstesektorn uppvisade ett svagare läge än normalt. Förväntningarna på efterfrågan framöver var dock i nivå med det normala, däremot var företagen missnöjda med hur verksamheterna och efterfrågan utvecklats senaste kvartalet. På sex månaders sikt var tjänsteföretagen, i likhet med övriga län, mer positiva i sina förväntningar på efterfrågan. Lönsamheten bedömdes dock som svag i likhet med övriga norrlandslän.

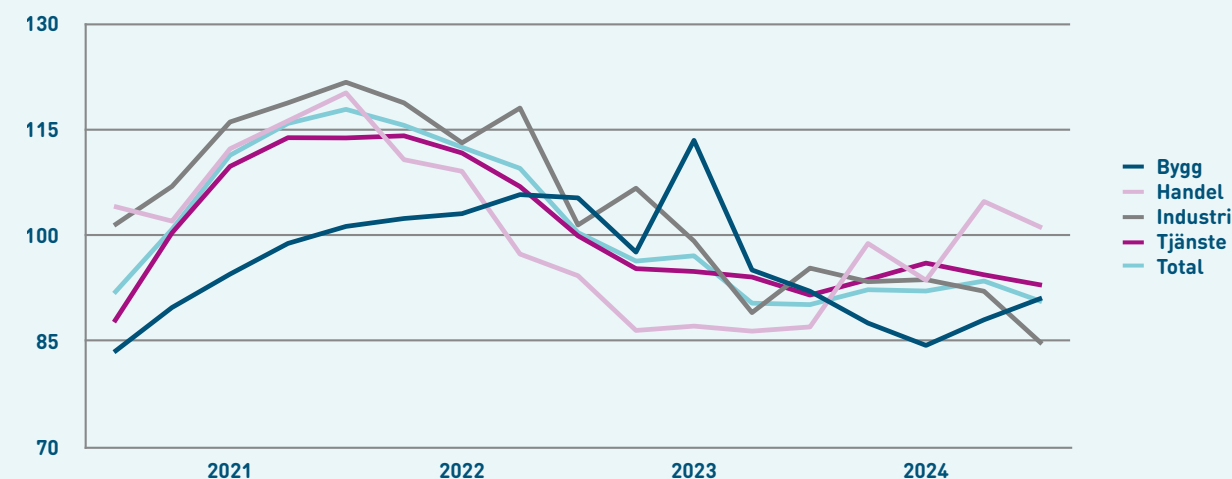
Byggföretagen i Gävleborg signalerade om ett svagare läge än normalt men trots det var man minst negativa av Norrlandslänen. Företagen var missnöjda med orderstockarnas storlek och pessimistiska i synen på hur antalet anställda kommer att utveckla sig. Man uppgav också att antalet anställda minskat senaste kvartalet, ett mönster som funnits i 1,5 år. Till det positiva för branschen hör att man successivt blivit mer positiva till hur byggmarknaden kommer att utvecklas och i den senaste mätningen trodde sju av tio företag att byggmarknaden kommer att stärkas på ett års sikt.

Näringslivet i Gävleborg uppvisade ett stämningsläge i gränslandet mellan svagt och mycket svagt läge, vilket också var svagast i Norrland. Handeln signalerade om ett normalläge medan tjänstesektorn och byggsektorn rapporterade om ett läge bara strax över gränsen till mycket svagt. Tillverkningsindustrin i sin tur kom in på en nivå som pekade på ett mycket svagt läge.

Handeln i länet signalerade alltså ett normalläge och lagren såväl som hur efterfrågan varit och förväntningarna på densamma var på en normalnivå. Lönsamheten uppgavs fortsatt vara svag och

utbud och efterfrågan på personal relativt i balans. Positivt var att handeln i länet hade mycket positiva förväntningar på hur efterfrågan kommer att utvecklas på sex månaders sikt.

Gävleborg



KOMMENTARER FRÅN FÖRETAGEN



Protab Group

Är en underleverantör till
tillverkande industriföretag.

Hur upplever ni läget i er bransch?

Läget i branschen är dämpat. Vissa kunder går mycket starkt, vissa står i princip stilla medans majoriteten är 20-30 % ner från fjolåret.

Har ni fått ändra på något i er verksamhet till följd av konjunkturläget?

Vi har under vissa perioder av 2024 jobbat fyradagarsvecka.

Vad tror du om marknadsläget för närmaste året?

Vi tror att starten på 2025 kommer vara låg men hoppas att det börjar vända framåt sommaren.

JENS JOHANSSON



STORFORSEN HOTELL AB

Har gäster både inom turism
och testverksamhet.

Hur upplever ni läget i er bransch?

Stabilt läge skulle jag säga. Vi ser en stabil marknad, möjligen något starkare under Q4 jämfört med föregående år, men annars relativt likt.

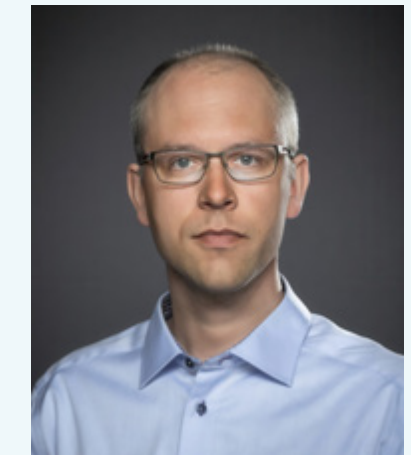
Har ni fått ändra på något i er verksamhet till följd av konjunkturläget?

Det skulle jag inte säga. Den största förändringen de senaste åren är utmaningen att få tag på kompetent personal och jag ser inte att läget förbättrats trots att konjunkturen försämrats och fler personer borde finnas tillgängliga på arbetsmarknden.

Vad tror du om marknadsläget för närmaste året?

Vi hoppas och tror på en försiktigt stigande marknad, både inom våra industriella marknader, exempelvis biltestare, och inom turismen.

JENS HARDEGÅRD



EOL VENT

Erbjuder ventilationslösningar
för gruvindustrin.

Hur upplever ni läget i er bransch?

Vi upplever en liten osäkerhet. Malmpriserna för flera olika malmsorter har gått ner och gruvorna är lite avvaktande. Andra gruvor går dock väldigt bra, så lite avvaktande läge just nu. Men många nya gruvor på gång, dock har flera nya projekt svårt att få lös kapital för sina investeringar.

Har ni fått ändra på något i er verksamhet till följd av konjunkturläget?

Nej.

Vad tror du om marknadsläget för närmaste året?

Jag tror att marknaden kommer vända uppåt under 2025.

SAMUEL ANDERZÉN



AT FRONT

Erbjuder skyltar, skyltmontage, fordonsdekor & foliering.

Hur upplever ni läget i er bransch?

Vi är i en bransch med korta ledtider och snabba omställningar. Branschen är bred och har en direkt påverkan av flera olika sektorer som retail, industri, och tjänste- och service. Tack vare variationen av kunder så går branschen framåt, dock i annat tempo än tidigare.

Har ni fått ändra på något i er verksamhet till följd av konjunkurläget?

Vi har inte gjort några stora omställningar, men vi har avvaktat vissa investeringar samt inte haft lika bråttom att nyanställa utan letat andra alternativ för att trygga våra leveranser. Vi har sedan pandemin haft stort kostnadsfokus vilket har gynnat oss även i det läget vi befunnit oss under året.

Vad tror du om marknadsläget för närmaste året?

Vi ser att takten ökar hos våra kunder och att benägenheten att bygga varumärke åter igen tar fart. Kapitalstarka kunder börjar bli aktiva redan nu och vi är hoppfulla för ett starkare 2025.

MARIA RISBERG



Tännadalens Fjällanläggning

Driver fjällanläggningar inom alpin turism.

Hur upplever ni läget i er bransch?

Läget känns bra. Branschen i stort har likvärdigt eller positivt bokiningsläge, inklusive oss själva med en ökning på 9,7 %, jämfört med samma period föregående år. Positiv känsla i att det kommer ytterligare räntesänkningar under hösten, vilket gör att det känns ljusare. Vi har god tillgång till arbetskraft och har aldrig legat i så bra fas gällande rekrytering inför säsongen.

Har ni fått ändra på något i er verksamhet till följd av konjunkurläget?

Vi har infört en differentierad prismodell där vi rabatterat liftkortet med upp till 15 % för att göra det möjligt för de med lite mindre plånbok att spara pengar, samt såklart säkerställa vistelselånga kort samt tidigare kassaflöde för vår del. Erbjudandet gäller endast veckokort och vid bokning minst 30 dagar innan ankomst. Vi har generellt också slagit av på prisökningar då vi ser att el, diesel samt förbrukningsmaterial har minskat i pris.

Vad tror du om marknadsläget för närmaste året?

Vi ser relativt ljust på det kommande året, då vi tror att vi har gått igenom det värsta, samt att de planerade räntesänkningarna kommer att lätta upp sinnet hos våra gäster.

RASMUS BENT



PEPAB PRODUKTIONS- PARTNER AB

Tillverkar färdiga produkter och komponenter i tunnplåt.

Hur upplever ni läget i er bransch?

Vi tillverkar plåtkomponenter till industriella kunder och har en relativt bred kundkrets i flera olika branscher. Vårt geografiska läge i Söderhamn innebär att vi har en relativt stor andel av våra kunder inom skog och transport. Vår erfarenhet är att vi påverkas av de allmänna konjunktursvängningarna. Under den här lågkonjunkturen som vi i vart fall varit inne i under 2023 och 2024 har mönstret varit annorlunda för oss. Vi har infört både 2023 och 2024 varit förberedda på att marknaden ska vika, men det har inte inträffat. Vi har känt en viss avmattning nu under hösten men inget som hittills renderat några åtgärder från vår sida.

Har ni fått ändra på något i er verksamhet till följd av konjunkurläget?

Vi har inte gjort några större förändringar i vår löpande verksamhet utan har i stället passat på att genomföra bygginvesteringar under den här tiden. Vi genomför just nu en av våra största investeringar någonsin. Vi bygger en pulverlackeringsanläggning för att komplettera med ytterligare en egen operation som vi tidigare köpt externt. Den beräknas kunna tas i drift under andra kvartalet, 2025.

Vad tror du om marknadsläget för närmaste året?

Med anledning av de konjunkturprognoser vi matas med dagligen så finns det all anledning att tro på att det blir ett bra 2025. Vi hoppas givetvis på att vår nyinvestering kommer in i marknaden i rätt tid och att vi får den utveckling som vi förväntar oss. Vi tror att våra kunder kommer att uppskatta de positiva effekter som vi tillför med en modern lackanläggning som anpassats för att tillgodose dagens krav på hållbarhet.

STIG-OLOF ELEMELIND



ROTOTILT

Förvandlar grävmaskiner till effektiva redskapsbärare genom smarta lösningar.

Hur upplever ni läget i er bransch?

Marknadsläget kan beskrivas som svårtolkat och osäkert. Vi upplever stora variationer där det växelvis är stark och svag orderingång. Vi fick tidigt indikationer från marknaden att 2024 kommer att vara ett år utan större tillväxt. Vi är en global aktör och ser att Europa och Asien har det fortsatt utmanande medan Nordamerika ligger kvar på en relativt hög nivå. Givetvis finns det landspecifika variationer kopplat till större infrastruktursatsningar, exempelvis går Litauen ganska bra med EU-finansiering i bakgrunden. Tyskland som varit en viktig motor i Europa har bromsat upp, Frankrike sitter med sina politiska utmaningar och vi ser viss tillbakadragen investeringsbenägenhet i USA på grund av det stundande presidentvalet.

Har ni fått ändra på något i er verksamhet till följd av konjunkurläget?

Redan hösten 2022 kunde vi se hur inflation och räntor tog fart och att det skulle påverka oss alla på ett eller annat sätt blev alltmer uppenbart, och nu har vi levt i detta under ett par års tid inklusive valutor som spretat och orsakat stor ryckighet på vår kostnadssida. På grund av vår starka tillväxt under samma period har vi varit tvungna att ändra stora delar av vår leverantörsbas för att tillmötesgå den stora efterfrågan på våra produkter. Vår leverantörsbas består idag till större utsträckning av stora leverantörer utanför Sveriges gränser. Samtidigt har vi även insource:at kärnprodukter till vår egen produktion för att för att säkerställa leveransförmåga och kvalitet.

Vad tror du om marknadsläget för närmaste året?

Sammanfattningsvis; fortsatt utmanande läge men vi ser indikationer om att vändningen kommer under 2025, men osäkerheten är stor om det blir under våren eller hösten.

CAROLINE JONSSON

SLUTSATSER

SAMMANFATTNING

Lågkonjunkturen består och den uppgång som kunde skönjas under första halvåret 2024 för Norrland har kommit av sig. Problemen för Northvolt påverkar märkbart Västerbotten negativt, men sannolikt påverkas stämningssläget i hela regionen i högre eller mindre grad.

Branschvis ser vi att de branscher som jobbar mer mot konsument börjar känna av bättre tider när inflationen nu är under kontroll, räntorna har börjat sänkas och reallöneökningarna börjar komma. Framför allt är det dock förhoppningarna på utvecklingen framåt som drar upp handeln och tjänstesektorn, snarare än utfallen. Byggsektorn är fortsatt mycket pessimistisk om nuläget, men slående är att förväntningarna på utvecklingen på ett års sikt är mycket positiva och nära i nivå med tidigare historiska högstanivåer. Räntesänkningar och stora planerade investeringar i infrastruktur,

i kombination med de gröna investeringarna, bidrar här. Tillverkningsindustrin har ett svagt läge till följd av svag konjunktur nationellt och internationellt. Mycket svag utveckling i Tyskland och Europa generellt, respektive att Kina taktat ned till följd av fastighetskris, svag inhemsk efterfrågan och en utmaning med hur demografin utvecklas påverkar den exporterande norrländska industrin.

Lågkonjunkturen visar sig också i generellt svag lönsamhet över alla branscher och län och att den tidigare akuta bristen på arbetskraft minskat, även om den fortfarande består, framförallt inom industrin.

Framgång för Norrrland

Vi är norra Sveriges ledande topplånefinansiär som skapar framgång genom att främja utvecklingen i regionens tillväxtföretag. Varje år lånar vi ut cirka 300 miljoner kronor till nyetablering, utveckling och expansion i det norrländska näringslivet. Vi fokuserar extra mycket på att stötta företag i inlandet, som drivs av kvinnor och som har hållbarhetsambitioner. Sedan vi startade 1961 har vi lånat ut drygt 9 miljarder kronor som i sin tur bidragit till investeringar för över 33 miljarder. Det är vårt sätt att bidra till att regionen växer, skapa framtidstro och framgång i vår del av landet.

**NORRLANDS
FONDEN**

TOPPLÅN FÖR FÖRETAG SEDAN 1961

Avsändare:

Norrlandsfonden | Köpmangatan 40 A | 972 33 Luleå